

BÅSA, se *Bossa*.

BÅSS, se *Boss*.

BÅT, m. 2. Mindre, kölad, merendels odäckad farkost, som drifves med åror, ofta äfven med segel. Åro af flera olika slag, såsom Barkass, Gigg, Julle, Slup. Se f. ö. äfv. sammansättningarna: Segel-, Rodd-, Skepps-, Ång-, Fiskar-, Storbåt, m. fl. *Föra på, i b. Föra en b.*, vara skeppare, förare derpå (såges om större, vanligtvis däckade, isynnerhet storbåtar). (Fig. fam.) *Gifva på b-en*, uppgifva, öfvergifva, afstå från, ej bry sig om, t. ex.: *Gifva krigstjensten, ett arbete, ett företag på b-en; jag ger honom på b-en med hans eviga krängel*, jag vill ej hafva något med honom att skaffa; *gifva världen på b-en*, öfvergifva, draga sig ifrån världen, affärs- eller umgängslifvet. (Ordspr.) *När man tagit hin i b-en, måste man föra honom i land*, när man en gång inlåtit sig i ett svårt företag, försatt sig i en svår ställning, måste man tåligt genomföra det, utårda dermed.

BÅTA, v. n. 1. Vara nyttig, gagna, tjena. *Hvartill har allt detta b-t honom? Det b-r er till intet att bedja mig. Hvad b-r all sörja?* — *Syn.* Se *Gagna*.

BÅTÄNDE, a. p. 1. Fördelaktig, lönande, in- drägtig. *Ett b. yrke, en b. näring.* — *Syn.* Se *Fördelaktig*.

BÅTBRYGGGA, f. 1. 1) Brygga, hvarvid man lägger till med båtar. — 2) Se *Pontombrygga*.

BÅTBRYGGARE, m. 5. En, som förstår att bygga båtar och utöfvar denna konst som yrke.

BÅTFART, c. 5. 1) Se *Båtfärd*. — 2) Sjö- fart med båtar, däckade eller odäckade, mellan kuster och hamnar, eller till och ifrån någon viss hamn, genom en kanal, o. s. v. *B-en emellan Sverige och Danmark, genom Södertelge kanal.*

BÅTFORMIG, a. 2. Som har formen af en båt. Brukas både i allmänhet och vetenskapligt, synnerligast i botanik och anatomi.

BÅTFÄRD, c. 5. Färd, resa, som sker i båt.

BÅTFÖRARE, m. 5. Person, som för en båt, är skeppare derpå. Såges isynnerhet i fråga om däckade båtar, helst storbåtar. Äfv. Båtskeppare.

BÅTHAMN, m. 2. Mindre hamn, för båtar och smärre farkoster.

BÅTHUS, n. 5. Skjul, hvari båtar uppläggas och förvaras under vintern.

BÅTKÄRL, m. 2. 1) Karl, som hjälper till att fortskaffa en båt, helst med rodd. — 2) En, som för en båt. Brukas i denna mening endast om små, odäckade båtar. Jfr *Båtförare*.

BÅTLAST, c. 5. Samteliga ilastade saker och varor, som föras på en båt ifrån en ort till en annan, för att der urlastas.

BÅTLED, f. 5. Väg för båtar, i ett farvatten. Brukas mest i fråga om insjöar, o. s. v.

BÅTLEDS, adv. Med, på, i, medelst båt eller båtar. *Föra b.*

BÅTLEGA, f. 1. Betalning för: a) Färd, öf- verfart i båt; b) sakers och varors öfverförande i båt till ett ställe.

BÅTLIK, a. 2. Se *Båtförmig*.

BÅTNÅD, f. 5. sing. Nyttja, fördel, gagn. *Vi skole hoppas, att det blir till b. för oss alla.* — *Syn.* Se *Nyttja*.

BÅTPLANKA, f. 1. 1) Planka i en båt. — 2) Planka, ämnad till en båt, som skall byggas.

BÅTSFOLK, n. 5. 1) Besättningen på en större, odäckad båt, t. ex. en storbåt. — 2) Samteliga karlar, som fortskaffa en mindre båt genom rodd.

BÄTSHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. Stång, för- sedd i ena ändan med ett jern, som har en rund- böjd och en rät arm, af hvilka den förra begagnas att fasthålla och den sednare att sätta af eller skjuta ifrån en båt. *Fatta i, hålla fast, hålla af, sätta af med b.*

BÄTSKRÄAR, m. 2. pl. (sjöt.) Tjocka, med ha- kar i begge ändarna försedda tåg, hvarmed under resa en gigg står fasthakad öfver storluckan på ett fartyg.

BÄTSMAN, m. 5. pl. — *män*. 1) Den af besättningen, som isynnerhet har att befatta sig med tacklaget. — 2) Matros på kronans fartyg. — *Ss. B-shyra, -sklöder*, m. fl.

BÄTSMANSHEMMAN, n. 5. Hemman, an- slaget till båtsmanshåll.

BÄTSMANSHÅLL, n. 5. 1) Den skyldighet, hvilken åligger vissa hemman på landet och stä- derna i riket att underhålla båtsmän (bem. 2) för flottans behof. — 2) Hemman, ett eller flera, som underhålla en båtsman (bem. 2).

BÄTSMANSMÖSSA, f. 1. (bot.) Se *Blåklint*.

BÄTSMANSPENNINGAR, m. 2. pl. Afgift i penningar för båtsmanshället i städerna, utgörande 50 daler silfvermynt för hvar karl.

BÄTSMANSPIPA, f. 1. Pipa af ben eller silfver, hvarmed på fartyg gifves tecken till segels hissande, intagande, o. s. v.

BÄTSMANSROTE, m. 2. pl. — *rotar*. Sam- mansättning af hemman eller hemmansdelar, som hålla en båtsman.

BÄTSMÄN, m. 5. pl. (bot.) Se *Åkervädd*.

BÄTSTAD, m. 5. sing. Ställe, der båtar lägga till eller hafva sin plats.

BÄTSUMP, m. 2. Båt, med en afstängning akterut, der i botten åro borrade en mängd hål, med ungefär ett quarters eller mindre afstånd ifrån hvarandra och af en tums vidd, och i hvilken af- stängning fiskare förvara fisken, då den blifvit fångad, eller på resor.

BÄTVIRKE, n. 4. 1) Virke till båtbyggnad. — 2) Virke efter sönderslagna båtar.

BÄ! int. Härmning af färets läte.

BÄCK, m. 2. Litet strömdrag, mindre än å, men större än rännil. *En sorlande b.* (Ordspr.)

Många b-är små gördar en stor å, många små vinster, förtjenster, bidrag o. s. v. göra samman- lagda en stor summa, någonting betydligt; äfv. man bör aldrig förakta en liten fördel. *Stämna b-en, innan han kommer i ån*, förekomma ett uppväxande, hotande ondt, innan det hunnit bli- va farligt. — Bildar sammansättningen Regnbäck. — *Syn.* Se *Ström*.

BÄCKBUNGA, f. 1. Blodrenande ört, med glatta, saftfulla blad och blommorna sittande i klase på sidan; håller sig vid stora källor grön hela vintern. Äfv. Bäckgröna. *Veronica Becca- bunga*.

BÄCKEKRASSA, f. 1. Ört med hvita blom- mor, af släktet Bräsmå. Äfv. Källbräsmå. Car- damine amara.

BÄCKEN, n. 5. 1) Rundt, djupt kärl af met- tall. *En barberares b. B. vid kyrkodörrar. Gifva i b-el.* — Bildar sammansättningarna: Bar- berarbäcken, Kyrkbäcken, Dopbäcken. — *Syn.* Fat. — 2) Rundt, djupt kärl af tenn, koppar, ler, porslin o. s. v., som brukas i nattstolar. Äfv. Natt- bäcken. — 3) Större, vanligtvis rundt förvarings- rum för vatten. Förekommer i sammansättning- en: Brunnsbäcken. — *Syn.* Reservoir. — 4) (anat.) Understa delen af bålen på en menni- ska, genom bukhinnan skild ifrån bukkavieten;